

A. Aşağıdaki kavramları uygun boşluklara getiriniz.

Maupassant - Çehov - kesit hikâyesi - iç çözümleme - dış diyalog - ironi kolaj - klasik hikâye - ruhsal portre - fiziksel portre - parodi - pastiş - bilinç akışı - ilahi bakış açılı anlatıcı - geriye dönüş - teması - konusu - olay örgüsü - iç söyleşme - iç monolog - gösterme - anlatma - dış monolog

1. Anlatıcının mümkün olduğunca geri çekilerek olayları kişilerin hareketleri ve konuşmalarıyla aktarmasına **gösterme** denir.
2. Anlatıcının olayları ya da kişileri açıklamak için vakanın şimdiki zamanında ayrılıp geçmişe gitmesine **geriye dönüş** (flashback) denir.
3. Hikâyede kahramanların iç dünyalarını, olayların geçmişini bilen anlatıcıya **ilahi bakış açılı anlatıcı** denir.
4. Bir hikâyede kahramanın dış görünüşünün betimlenmesine **fiziksel portre** denir.
5. Bir hikâyede kahramanın ruh hâlinin betimlenmesine **ruhsal portre** denir.
6. Olayı ön plana çıkararak hikâyeye türüne **klasik hikâyeye** denir.
7. Olayı ikinci plana atıp "an"ı ön plana çıkararak hikâyeye türüne **kesit hikâyesi** denir.
8. **Çehov** durum/kesit hikâyesinin kurucusudur.
9. **Maupassant** olay hikâyesinin (klasik hikâyeye) kurucusudur.
10. "Aşk" bir hikâyenin **teması** olabilir.
11. "Âşık bir adamın sevgilisine uyguladığı baskı" bir hikâyenin **konusu** olabilir.
12. Gerçek hayattaki olayların yazar tarafından yeniden kurgulanmış hâline **olay örgüsü** denir.
13. Kişinin içinden kendi kendine sanki karşısında biri varmış gibi yaptığı konuşmaya iç diyalog ya da **iç söyleşme** denir.
14. Kahramanın kendi kendine tek taraflı yaptığı iç konuşmaya **iç monolog** denir.
15. Söylenen sözün tersini kastederek alaycı bir anlatım oluşturmaya **ironi** denir.
16. İki veya daha fazla kişinin karşılıklı konuşmasına **dış diyalog** denir.
17. Bir kişinin karşısındakine tek taraflı olarak yaptığı konuşmaya **dış monolog (tirat)** denir.
18. Olayın bir anlatıcı tarafında okura iletilmesine **anlatma** denir.
19. Anlatıcının kahramanın duygu ve düşüncelerini aktarmasına **iç çözümleme** denir.
20. Kahramanın duygu ve düşüncelerini art arda düzensiz biçimde iç konuşma hâlinde verilmesine **bilinç akışı** denir.
21. Bir yazarın eserlerinin taklit yoluyla yazılmasına **pastiş** denir.
22. Ciddi bir anlayışla yazılmış bir eserin biçimsel özelliklerine ve ana motiflerine bağlı kalarak onun gülünç benzerini yazmaya **parodi** denir.
23. Esas metinle doğrudan bağlantısı olmayan başka öğelerin (şiir, ilan, gazete manşeti vb.) metne eklenmesine **kolaj** denir.

B. Aşağıdaki yargıları doğru (D), yanlış (Y) olarak değerlendiriniz.

1. Sevinç Çokum, Emine Işınsoy, Şükufe Nihal Başar'ın hikâyelerinde millî duyarlılıklar vardır. **D**
2. Bireyin iç dünyasına yönelen hikâyeciler bilinç akışı ve iç çözümleme tekniklerini sıkça kullanmışlardır. **D**
3. Modernist-postmodernist hikâyelerde bütünsellik olmayabilir, olayın sonu okura bırakılabilir. **D**
4. Kesit hikâyesinin sonunda tamamlanmamışlık, bitmemişlik, yarım bırakılmışlık hiç beklenmeyen şekilde kesilivermişlik hissi olmaz. **Y**
5. Kesit hikâyesinde sürükleyici, dikkat çekici, hayrette bırakıcı entrika motifine, gerileme, olağanüstüye çok yer verilir. **Y**
6. Kesit hikâyesinde kişiler büyük kahramanlar, devlet adamları, din, felsefe, ideoloji büyükleri gibi seçkin, ayrıcalıklı kişiler yerine genellikle sıradan kişilerdir. **D**
7. Klasik hikâyede; olağanüstü ve insanüstü olaylar işlenebilir. **D**
8. Kesit hikâyesinde mekân tasvirine çok önem verilmez. **D**
9. Kesit hikâyesinin kurucusu Rus yazar Çehov, bizdeki en önemli temsilcileri M. Şevket Esenal ve Sait Faik'tir. **D**
10. Klasik hikâyenin edebiyatımızdaki önemli isimleri Reşat Nuri Güntekin, Refik Halit Karay, Samiha Ayverdi'dir. **D**
11. Klasik hikâyede mekân tasvirleri önemlidir; mekânlar, kişilerin ruh hallerini yansıtmak için kullanılır. **D**
12. Kesit hikâyesinin kurgusunda giriş, gelişme, sonuç bölümleri şemasına ve düzenine çoğu zaman uyulmaz. Giriş yapılmadan önemli görülen bir kesit, doğrudan verilebilir, olayın sonuca bağlanması da gerekmez. **D**
13. Klasik hikâyede olay yerine durum, an, atmosfer ön plandadır. İlgi çekici, çarpıcı bir olay yerine önemli görülen bir durum, olgu, kişi, nesne ön plana çıkarılabilir. **Y**
14. Kesit hikâyesinde önemli, büyük ve sarsıcı olaylar yerine sıradan olaylar işlenir. **D**
15. Kesit hikâyesinde genellikle toplumsal olan yerine bireysel olan ön plandadır. **D**

B. Aşağıdaki yargıları doğru (D), yanlış (Y) olarak değerlendiriniz.

16. Klasik hikâyede olay unsuru önceliklidir. **D**
17. Klasik hikâyede nükte ve şaşırtmaya önem verilmez. **Y**
18. Klasik hikâyeler sürpriz, şaşırtıcı bir sonla biter. **D**
19. Klasik hikâyede genellikle tek bir olayda yoğunlaşılır. **D**
20. Kesit hikâyesinde olaylar sebep-sonuç ilişkisi içinde verilir; serim-düğüm-çözüm bölümleri vardır. **Y**
21. Sait Faik uzun hikâye türünün edebiyatımızdaki en önemli temsilcisidir, hikâyelerinde meddah geleneğini kullanır. **Y**
22. Tarık Buğra, Samiha Ayverdi, A.Hamdi Tanpınar toplumcu gerçekçi hikâyenin önemli isimleridir. **Y**
23. Samiha Ayverdi'nin hikâyelerinde dinî duyarlılıklar vardır. **D**
24. Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Kemal Tahir toplumcu gerçekçidir. **D**

Kaynak: 11. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı Kitabı Nitelik Yayınları